

Petru CIMPOEȘU

A venit un scriitor din București

În orașelul nostru a venit, într-o bună zi, un scriitor din București. Uite că nu-mi mai amintesc exact cu ce ocazie. Cred că era luna cărții la sate. Trebuia să meargă în comuna Solești, dar mașina comitetului orașenesc s-a defectat. Sau poate nu mai avea benzină? Naiba știe!

A, ba da! Drumul era înzăpezit. Fiindcă luna cărții la sate e taman în februarie. Așa se întâmplă în fiecare an.

Scriitorul a fost cazat, pînă una alta, la hotelul „Victoria”. Numele poate să nu vă spună mare lucru. Mai demult, a fost casa boierului Șubin. Pe urmă, aici a funcționat Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei. După aceea, Banca Agricolă. În sfîrșit, ADAS-ul. Toate aceste instituții și-au găsit între timp alte sedii.

Ca și clasa al cărei exponent primul ei proprietar a fost, pe dinafară clădirea arată destul de bine. E o clădire cu etaj, înaltă, cu ziduri groase și ferestre largi, acoperită cu tablă galvanizată. Dar în interior, e plină de igrasie și miroase a mucegai. Evident, scriitorului i s-a dat cea mai bună cameră. Soba, într-adevăr, nu încălzește prea bine și scoate fum. Totuși, camera e largă și foarte aproape de toaletă. De la comitetul orașenesc s-au adus special câteva brațe de lemne. Cărbunii știți și dumneavoastră ce miros scot. În plus, ard greu și e pericol de asfixie.

Scriitorul avea cu el a valijoaară, din care a scos o pereche de șlapi, pijama și aparatul electric de ras. Era un om slăbuț, cu fața uscată, ochii triști și sprîncenele groase, nu prea înalt. Dacă ar fi venit numai așa, de capul lui, probabil că nu l-ar fi luat nimeni în seamă. Putea fi lesne confundat cu un achizitor de produse proaspăt numit pe post. Nu știu de ce, ăștia sunt întotdeauna slabi. Pe urmă se umflă de nu-i mai recunoști. Dar fiindcă fusese trimis de la județ, i s-au creat toate condițiile. Se spunea că ar fi un scriitor binecunoscut. Mă rog, tot ce se poate, eu n-am citit nici o carte de-a lui.

Mult timp, tanti Aneta, femeia de serviciu, n-a îndrăznit să intre să-i facă focul, gîndind că l-ar deranja de la scris. În cele din urmă, încurajată și de administrator, a turnat petrosin într-o cutie de conserve și a bătut la ușă. Scriitorul ședea pe marginea patului, cu paltonul pe umeri, și răsfoia o revistă.

- Am venit să vă fac focul, explică tanti Aneta.

El răspunse ceva nedeslușit, sau numai surîse. Continua să răsfoiască revista aceea. Îmbrăcat în pijama și cu paltonul pe umeri.

Probabil ca lemnele erau ude și nu luau foc. Tanti Aneta a turnat tot petrosinul pe ele, s-a stropit și pe picioare, dar degeaba. Numai se afumaseră, fisăiau și făceau un fel de spumă la capete. Cînd a văzut că terminase petrosinul și lemnele tot nu ardeau, tanti Aneta s-a gîndit cu strîngere de inimă la ce mizerie o să-i facă administratorul pentru risipa de combustibil. A descoperit deodată că e foarte nefericită și i-a venit să plîngă. „Dacă ar ști scriitorul ăsta prin cîte am trecut...” Era convinsă că, dacă ar fi învățat carte, ar fi putut ajunge ca el. Ar fi scris romane, ar fi stat pe marginea patului, uitîndu-se nepăsătoare într-o revistă, și în vremea asta cineva s-ar fi chinuit, în locul ei, să aprindă focul!

Cum a început? Nici ea singură n-ar putea spune. S-a pomenit vorbindu-i scriitorului despre necazurile ei, așa cum le vorbea mai tuturor clienților. Bărbatu-său fusese o vreme paznic la consiliu, dar l-au dat afară. Umbla mereu

beat și se lua de femeile altora. Într-o noapte, controlul l-a găsit cu una în biroul primarului. Acum stă acasă, nu face nimic și oftează toată ziua. În timp ce tanti Aneta spunea toate acestea, scriitorul a scos un carnet de însemnări și a notat ceva.

- Cît a fost paznic, umbla mereu beat și se lua de femeile altora, repetă ea. Dacă o să scrieți despre el, să-i spuneți că nu-i frumos, bre omule, ce faci, fiindcă eu sunt femeie necăjită și numai eu știu cum mă bătea cînd venea beat de la aia, nu-i mai plăcea nici mîncarea, nici nimic.

Mai spuse scriitorului că ea, de mică, a fost necăjită și învățată cu nevoile, fiind șase fete la părinți, a muncit toată viața ca o roabă și a răbdat. Că, dacă ar vrea să-și facă și ea de cap, ar putea, slavă Domnului, ocazii sunt în fiecare zi, dar ea e femeie cinstită, își vede de treaba ei, își crește copiii, Rodica e într-o opta, anul acesta dă treapta, Mirel e într-o șasea, n-are timp de prostii...

Vorbind, parcă și vedea cuvintele ei scrise într-o carte, vedea de asemenea oamenii citind cartea aceea și dîndu-i dreptate, ținînd cu ea, apoi ducîndu-se la consiliu și rugîndu-l pe primar să-i primească înapoi bărbatul ca paznic. Scriitorul asculta atent, înclina aprobator din cap și, din cînd în cînd, mai nota ceva în carnetul lui. În vremea asta, ca prin minune, lemnele s-au aprins singure.

Era tocmai momentul în care tanti Aneta se pregătea să vorbească despre domnișoara Orzan, care stă la ea cu chirie, cînd în cameră a intrat administratorul.

- Treci și pregătește camera opt, că au venit maramureșenii, comandă el pe un ton cam răstit femeii.

În fiecare an, pe la jumătatea lui februarie, maramureșenii vin în orașul nostru să vîndă linguri de lemn, fluiere, străchini și niște păsărele de lut care, dacă suflă în ele printr-un anumit loc, scot niște triluri aproape ca privighetoarea. Mai întîi trebuie să le umpli cu apă.

După ce tanti Aneta ieși, administratorul făcu o scurtă plecăciune față de scriitor și spuse:

- Scuzați, dacă v-am deranjat.

- Nici un deranj răspunse acesta.

Administratorul se descheie la subă, deschise porțița sobei, ca să controleze modul în care fusese făcut focul, și constată nemulțumit:

- Hm! Apoi merse direct în fața oglinzii și strîns puternic din maxilare. Ce mai fum a făcut femeia asta aici! zise trăgînd cu degetul pe noptieră, pentru a vedea cît de gros e praful. Constatînd că noptiera fusese bine ștearsă, porni spre ușă, dar în ultima clipă se întoarse. Să nu luați în serios tot ce spune, îl sfătui pe scriitor. E leneșă și rea de gură. Dacă nu eram eu, he-hei, hotelul ăsta era de mult darîmat! M-am dus la județ, chiar la tovarășul prim, și i-am spus: tovarășe prim!...

Se opri brusc, temîndu-se că vorbise prea repede, și așteptă ca scriitorul să termine de notat ce spusese pînă atunci.

- Tovarășe prim, iau pe răspunderea mea acest hotel! Era aproape o ruină. O vară întreagă am muncit să-l pun la punct. Dacă scrieți la ziar, puteți să spuneți că m-a ajutat și primăria. Adevărul e că nu m-au ajutat nici cu un pai, dar vreau să mă pun bine cu ei, poate schimb păturile. Mi-au dat niște pături reformate de la Liceul agroindustrial, aproape putrede. Mă rog, o rezolv eu și pe asta. Mai prost stăm cu combustibilul. Fumați?

Administratorul își aprinse a țigară. Încheie la loc cei trei nasturi ai șubei și se așeză pe un taburet. Trebuia să treacă la lucruri mai serioase.

- Domnule, eu am răzbit singur în viață. Țin minte, cînd eram mic, tata mi-a spus: să nu te bizui decît pe tine,

ceilalți sunt niște canalii! Am trecut prin afteia încît, dacă aș avea timp, aș putea scrie zece romane, nu unul! La cutremur, mi-a murit fetița, avea numai șase ani, singurul copil. Dacă ar fi trăit, acum dădea treapta a doua la liceu. Eu, să știți, citesc cărți, îmi place literatura bună, dar n-am găsit niciuna în care să scrie despre asta. Adică, ce s-ar fi întîmplat dacă trăia. Înțelegeți? Eu știu că e moartă, dar uneori îmi place să mă gîndesc așa, ce ar face dacă ar trăi. De exemplu, cînd vine vara, îmi închipui că aș trimite-o în tabără la mare.

Aici se opri. Pufăi și scoase fumul pe nas. Totuși, scriitorul continua să noteze. Cine știe, mai adăuga ceva de la el. În sfîrșit, terminînd de fumat, administratorul aruncă mucusul în sobă și, înainte de a ieși, mai spuse:

- Dacă o scrieți, puteți să mi-o trimiteți personal, pe adresa hotelului. Cu aia de la librărie sunt certat. Niște hoți, vă spun eu altădată.

Ușa se închise în urma administratorului, iar scriitorul lăsă deoparte carnetul și pixul. Se întinse pe pat, trăgînd peste el o pătură, și închise ochii, pentru a se gîndi mai bine la anumite lucruri. Într-un tîrziu, auzind o bătaie în ușă, se săltă brusc în capul oaselor și aruncă pătura la o parte. Domnișoara învățătoare Orzan îl găsi aproape așa cum se așteptase, în urma informațiilor primite de la gazda sa. În vederea acestei întîlniri, domnișoara Orzan dăduse drumul mai devreme copiilor de la școală, se rujase și își stropise din belșug, deși cam în grabă, coafura cu fixativ polonez marca *Lybar*. De asemenea, luase din biblioteca personală o carte de M. Sadoveanu, intitulată „Baltagul”.

Pe un ton cuviincios, cu firească emoție în glas, explică scriitorului că venise în scopul obținerii unui autograf. Spunînd acestea, scoase din poșetă cartea și o întinse către el. Distanța la care se aflau unul de altul fiind cam mare, trebui să facă repede cîțiva pași mărunți, înainte ca el să fie nevoit să se ridice pentru a o primi.

- Cum vă numiți? întrebă el apoi, răsfoind distrat cartea.

- Orzan Marcella, cu doi de l, fu răspunsul.

El scrisese: „Domnișoarei Marcella Orzan, cu deosebită simpatie” și semnă.

- Vă place Sadoveanu?

- Da, foarte mult, răspunse ea și, ca din întîmplare, o trecu un fior.

Erau momente prielnice destăinuirilor. La început timidă, strîngînd tare poșeta cu amîndouă mîinile și simțînd picăturile de transpirație gîdilînd-o la subsuori, apoi din ce în ce mai stăpînă pe sine și mai relaxată, domnișoara Orzan mărturisii scriitorului că scrisese și ea un roman, dar

îl aruncase pradă flăcărilor.

- Dacă veți folosi subiectul în una din viitoarele dumneavoastră cărți, v-aș ruga să scrieți alegoric, ca să nu se înțeleagă despre cine e vorba. Oricum, *el* va înțelege și, poate, va suferi. Dar nimeni altcineva nu trebuie să bănuiască cine sunt eroii...

Fiindcă ea nu voia să stea în calea realizării lui și să-i compromită viitorul.

Pe un ton cît mai impersonal, domnișoara Orzan îi prezentă scriitorului conținutul romanului respectiv. *El* e un om cu răspundere, trimis de la județ. De două ori pe lună, uneori chiar mai des, trece prin orașul X, în control pe linie de pionieri. *Ea* e învățătoare la o școală generală din același oraș X. În urma unui concurs intitulat „Mihail Sadoveanu – Ceahlăul literaturii române”, concurs cîștigat de elevii clasei a III-a B (a cărei învățătoare este chiar *ea*) – asta puteți trece, copiii se vor bucura – el o invită la o cofetărie, care e chiar vizavi de hotel, lîngă bufetul „Expres”, pentru a bea împreună o cafea. Așa a început totul... A urmat vacanța de vară. Cele trei luni i s-au părut lungi cît trei secole. În sfîrșit, în curtea școlii se auzi primul clinchet de clopoțel. Delegat din partea județului, la festivitatea de deschidere, e chiar... *el!* Oare întîmplător? Desigur că nu. „Îmi sunteți datoare cu o cafea!” spuse glumind, cînd se întîlniră numai ei doi. Apoi, în timpul campaniei de recoltare, a venit și a stat mai multe zile, fiind cazat la hotelul „Victoria”. Seara, cînd se întorceau de la cules, rămîneau adesea în urma cîrdului de copii, rătăceau printre rîndurile de viță-de-vie, sau căutau struguri de masă, care sunt mai gustoși. A fost cea mai frumoasă toamnă din viața ei. Către sfîrșitul primului trimestru școlar, înțelese că rămăsese gravidă. Mai întîi, s-a gîndit să nu-i spună. În astfel de situații, bărbații devin stupizi, dovedesc o slăbiciune de caracter penibilă, intră în panică și, în general, sunt predispuși la acte hazardate. Știa că e căsătorit, deși, de fiecare dată cînd venea în orașul X, el își ascundea verigheta în portofel. Nu știa însă dacă are sau nu copii. Dacă n-ar fi avut, poate că s-ar fi bucurat, aflînd că va avea unul de la cea pe care o iubea și care îl iubea atît de mult. După o epuizantă luptă lăuntrică, l-a căutat la județ. *El* stătea la un birou și completa niște formulare. A ridicat ochii și, văzînd-o, a întreat: tovarășa? Adică, ce dorește. Dar *ea* nu-i spuse. Ieși din birou și porni mîhnită către autogară. El o ajunse din urmă. Transpirase, răsuflea din greu și o privea speriat. Ce s-a întîmplat, ce e cu tine aici, de ce m-ai căutat, să nu mă mai cauți la serviciu etc. *Ea* îi răspunse cu delicatețe că a vrut doar să-l vadă. Și astfel, se despărțiră ca doi buni prieteni. Dar, cînd a ajuns acasă, și-a dat seama că între ei totul se terminase. Nu, nu-i va dezvălui niciodată că *el* e tatăl copilului. Tanti A. s-a oferit să poarte o pernă pe sub rochie, ca să creadă lumea ca e însărcinată. Bărbatu-său e și așa mereu beat și nu-și dă seama. O să-l mintă că l-a făcut pentru a primi ajutorul acordat de stat mamelor cu trei sau mai mulți copii. Pe urmă, mai vedem noi. Dar e din ce în ce mai greu. Acum e în luna a patra și a început să se cunoască. La școală, toata lumea o urăște, fiindcă s-a ridicat într-o ședință și a atras atenția că: nu se spune *intepriindere*, ci *întrepiindere*, iar darea de seamă mai are și alte greșeli gramaticale. Oamenii sunt foarte sensibili la astfel de observații.

Ajunsă aici, o podidi plînsul și, după un scurt scuzați, ieși uitînd să-și mai ia rămas bun. În tot acest timp, scriitorul și-a masat discret stomacul. Îi era foame și se teme de a nouă criză de ulcer. După plecarea domnișoarei Orzan, el se ridică, se dezbracă de pijama,

Petre Balogh, Tineri
muncitori în ilegalitate

își îmbracă costumul de tergal și se pregăti să iasă în oraș. Auzind o nouă bătaie în ușă, tresări. Era unul din negustorii maramureșeni. Dar acesta nu povesti nici un roman. Îmi vine să cred că nici nu avea habar ce-s alea. Sau nu știa că are de-a face cu un scriitor binecunoscut. În orice caz, ceru jar și câteva lemne împrumut. Ei, în camera lor, nu aveau decât mangal ud, care nu ia foc oricât te-ai căzni.

Un nou subiect de roman se ivi abia la bufetul „Expres”, unde scriitorul intră să-și potolească foamea cu ceva. Responsabilul unității îl asigură că n-aveau decât chifteluțe, iar când scriitorul se interesă de alt local, îi spuse că ar mai exista, ceva mai la vale, cam o sută cincizeci de metri de aici, un restaurant cu autoservire, dar acolo nu se duce nimeni, deoarece au gândaci de bucătărie. Dându-și seama că are în față o persoană deosebită, puse patru chifteluțe într-o tigaie și le încălzi la reșoul electric. După ce i le aduse la masă, se așeză și el pe un scaun și privea cum mănîncă. Domnule, așa și pe dincolo. Ca să-i arate că e om de lume, îl bătu amical pe umăr.

- Cu ce treburi pe la noi ?

Pîinea era înghețată, chifteluțele făcute mai mult din pesmet decât din carne, iar firele de pătrunjel cu care fuseseră împănate se lipeau de dinți. Scriitorul nu prea avea chef de vorbă. Spuse pe scurt ce și cum. Responsabilul se frecă mult la un ochi, la care avea un ulcior.

- Domnule, zise, ai avut mare noroc că ai intrat aici. Extraordinar, ce noroc ați avut! Exact în urmă cu două săptămîni, s-au comis la noi în bloc patru crime perfecte. Puteți scrie un roman despre asta, se va vinde ca berea. Copilul unui vecin de-al meu, îl chema Alin, s-a urcat împreună cu alți copii pe acoperișul unei magazii, unde își făcuseră un fel de derdeluș. Taică-său venea de la serviciu și l-a văzut. A strigat la el, Alin, fir-ai al dracului, ce ți-am spus eu să stai în casă și să-ți faci lecțiile? Marș imediat! Copilul s-a dat repede jos de pe magazie și a fugit în casă. Taică-său a ajuns mai târziu. Ce ți-am spus eu, mă, să nu te mai urci pe magazia aia cu toți derbedeii, vrei să-ți rupi gîtul, ce cauți afară, de ce nu-ți faci lecțiile? Mi-a dat voie mama, țipă băiatul. Unde-i maică-ta? În baie, face bale lui ăla micu'. Așa? Întrebă tatăl și-i cîrpi o palmă. Copilul se clătina, își pierdu echilibrul și, în cădere, se lovi cu tîmpla de calorifer, rămînînd acolo. Când taică-său trase de el, văzu că murise. N-a stat prea mult pe gînduri. A luat de pe balcon sfoara de întins rufe și s-a spînzurat de cîrligul de la lustră, în sufragerie. Nevastă-sa habar nu avea de toate acestea. Îi auzise mai devreme pe cei doi certîndu-se, și deci știa că sunt în casă, dar altceva, nimic. Mai târziu, ea își aminti că uitase să ia forfecuța, să taie unghiile celui mic, și strigă la soț, să i-o aducă. Nu-i răspunse nimeni, și atunci lăsă plodul în cadă și se repezi în sufragerie, ca să ia forfecuțul și să-și certe bărbatul, că nu-i răspunde, făcînd pe surdul. Când îl văzu atîrnînd de lustră, zise:

- Doamne ferește, ce-o mai fi și asta! Iar pe urmă, găsind și băiatul cel mare mort în bucătărie, se grăbi să se arunce și ea de la etajul patru. Rămăs singur în cadă, plodul de un an jumate a înnotat ce a înnotat și pînă la urmă s-a înecat.

Responsabilul avea două defecte: era crăcănat, iar când vorbea mult făcea dese pauze, ca să-și înghită, cu vizibil efort, saliva. Cei care-l ascultau, și care bineînțeles îi observau acest tic, se simțeau, nu știau de ce, îndemnați să-l imite. Așa încît stomacul scriitorului era acum plin de salivă. Socotind pe lîngă asta felia de pîine și cele patru

chifteluțe, aproape că se săturase, și nici nu-l mai dorea nimic. Bine dispus de cele întîmplate, responsabilul merse pînă la tejghea și se întoarse aducînd două pahare cu un lichid incert care, atît la culoare, cît și la gust, părea a fi zoaia rămasă de la pelincile unui sugar.

- Eh, să fie într-un ceas bun! exclamă și bău. Dacă mai stați, puteți să mai treceți pe aici. Mai am și altele. Le-aș scrie eu, dar vedeți cîtă treabă am!...

Scriitorul luă o înghițitură din băutura oferită de responsabil și, imediat după asta, înțepeni, iar fața i se schimonosi de uimire.

- Cît privești drepturile bănești, n-am nici a pretenție, te puteți dona luptei pentru pace, mai adăugă responsabilul.

După ce plăti consumația, scriitorul ieși din local, își vîrî adînc mîinile în buzunarele paltonului său cu nasturi mărunți și se zgribuli, căci dinspre capătul străzii vîntul aducea vălătuci de zăpadă fină, un fel de nisip înghețat care intra, înainte de toate, în ochii. Privi cerul ca și cum s-ar fi așteptat să cadă de acolo niște cărămizi. Pe celălalt trotuar, cîțiva copii, care se întorceau de la școală, jucau fotbal, folosind în loc de minge o cioară moartă. După cîteva momente de ezitare, porni cu pași mărunți, aplecat, atent să nu alunece. Nici nu apucă să răsufle ușurat, văzîndu-se pe mica terasă de la intrarea în hotel, că administratorul îi și ieși înainte, pentru a-l anunța, pe un ton care nu prevestea nimic bun, că l-a căutat tov. primar, care și-a exprimat dorința de a avea a convorbire și îl așteaptă la consiliu. Probabil că, în timp ce spunea toate acestea, remarcase nedumerirea și aerul deznădăjduit ce se asternuseră pe fața scriitorului, căci adăugă pe un ton încurajator:

- Vă conduc eu. Merg cu dumneavoastră!

Despre toate acestea primarul fusese informat la timp. El îi spuse scriitorului că i s-au adus la cunoștință.

- Dar luați loc! De ce stați în picioare?

Ținea mîinile împreunate pe birou și își rotea cu repeziciune policarele unul peste celălalt. Se grăbea. Îl așteptau o mulțime de treburi, dar nu vru să arate.

- Mi s-a adus la cunoștință faptul că... - zîmbi într-un fel învățat de-a lungul anilor. Anumite persoane... Dar să lăsăm. Dumneavoastră știți mai bine despre ce anume trebuie să scrieți, n-o să vă învăț eu acum. Tovarășa Aneta... mda, are în general a comportare corectă, disciplinată, vom discuta noi cu ea și vom încerca să găsim o rezolvare favorabilă, deși... În orice caz, eu personal nu cred că ar merita să scrieți despre asta. Desigur, dumneavoastră aveți libertatea de a vă alege subiectele după cum credeți de cuviință, dar eu personal consider că mai nimerit ar fi... În sfîrșit. Cît despre administrator, e și el un om de nădejde, activ, da-da, bun gospodar, trebuie să-i recunoaștem meritele, mult mai potrivit ar fi să scrieți despre aceste aspecte ale activității sale, nu despre fetița moartă la cutremur, ce i-o fi venit să vă ceară un lucru atît de... cum să spun... În fine. Mă mir! Eu personal mă mir, îl credeam un om serios, preocupat de... Cu responsabilul bufetului vom discuta noi, fiindcă tot ce v-a spus sunt niște zvonuri, dumnealui face, după cît am înțeles, propagandă. Mai are și alte abateri, mi s-au adus la cunoștință, ține berea ascunsă sub tejghea, nu dă rest etc... A, era să uit! Tovarășa Orzan! Primarul își întrerupse brusc monologul, făcu o pauză și reluă pe un ton mai scăzut, confidențial: - Despre asta, nici un cuvînt!

Era o rugămintă personală și un apel. Scriitorul, cu talentul lui, are în permanență la dispoziție alte subiecte.

De ce neapărat acesta? Trebuie să avem în vedere și consecințele la care expunem persoanele despre care scriem. În plus, caracterul educativ, da, fiindcă literatura are și un caracter educativ, ce vor spune copiii? Dacă tovarășul scriitor dorește să se inspire și să scrie despre orașul nostru, are la dispoziție o mulțime de aspecte din activitatea de zi cu zi a oamenilor muncii. Să luăm numai câteva exemple. La Întreprinderea Avicolă s-a instalat un nou incubator, dotat cu cele mai moderne instalații și care va asigura, în final, dublarea capacității de producție. Sau: în condițiile grele ale acestei ierni, constructorii de locuințe au asigurat un ritm intens de lucru, reușind să dea în folosință, înainte de termen, primele trei apartamente din acest an. Fabrica de conserve și-a îndeplinit și depășit sarcinile de plan cu cinci zile mai devreme. Mai sunt și altele. Oare toți acești oameni, sau cei care au luptat eroic la dezapezirea liniei ferate, asigurând un trafic feroviar normal, nu ar merita să se scrie despre ei? Fie-ne permis să ne întrebăm. Desigur, se mai manifestă, în anumite sectoare, și unele neajunsuri. Nu e momentul să stăruim asupra lor. Ele sunt cunoscute și s-au luat toate măsurile care se impun, pentru a fi remediate în cel mai scurt timp. Dar în nici un caz, aceste neajunsuri nu pot umbri realizările cu adevărat impresionante, devotamentul și spiritul de sacrificiu de care dau dovadă cetățenii orașului nostru pentru îndeplinirea sarcinilor și obiectivelor stabilite.

Scriitorul asculta atent și își nota cu grijă totul. Scrisul îi era chiar mai ciuțec decât de obicei. La urmă, primarul îl conduse în stradă și dădu dispoziție să fie dus la hotel cu mașina ARO.

- Phii, fir-ar să fie! Iar s-a făcut seară! exclamă, de îndată ce-l văzu pe scriitor în mașină, și alergă înăuntru, unde zbirnăia un telefon.

În orașul nostru veștile, de orice fel ar fi, circula foarte repede. Scriitorul ajunsese la hotel tocmai în momentele când administratorul, sosit ceva mai devreme, încerca să convingă de un anumit lucru mulțimea adunată în holul hotelului, dar nimeni nu-l credea, cereau dovezi. Când ușa ce da afară se deschise, și în pragul ei apăru scriitorul, se făcu liniște. Bărbații și femeile, unele ținând de mână sau în brațe copii, se retraseră de-a lungul pereților, lăsând în mijloc un culoar la capetele căruia se aflau scriitorul și administratorul. Fără a bănuși cătuși de puțin ce se întâmplase și ce căutau toți acei oameni acolo, scriitorul străbătu distanța pînă la camera ce-i fusese repartizată, încercînd să treacă neobservat. Liniștea mai stăruia cam o secundă după ce el intră în cameră și încuie ușa – adică exact secunda care îi trebui să se răsucescă, cu zgomot caracteristic, cheia în broască. În clipa următoare, tăbărîră cu ochi asupra administratorului, făcîndu-l mincinos și cerîndu-i să-i treacă pe listă. Cu spatele lipit de ușa pe care o apăra, administratorul se străduia să țină piept mulțimii dezlănțuite, iar cînd se lămuri că situația devenise explozivă, puțin degenera în scandal și alte acte nesăbuite, strigă:

- Oameni bun, tovarăși, stați puțin, așa nu se mai poate! Ascultați-mă un pic, ce dracu, vreți să chem miliția?

La auzul acestui din urmă cuvînt, asediatorii se potoliră ca prin minune. Din camera lui, în timp ce se freca cu spinarea de soba caldă numai atît cît să nu-i fie frig ei înseși, scriitorul mai auzi doar unele tropăituri și foșnete – și foarte probabil se gîndi că administratorul găsise soluția de a-i caza pe acei clienți nerăbdători și gălăgioși, apăruți deodată, nu se știe de unde. La fel de probabil e să-i fi trecut prin minte să plece cu primul tren, chiar în seara aceea, eliberînd astfel camera pentru care se bătea atîta

lume, deși o călătorie cu trenul, noaptea, în februarie, nu e ceva tocmai ademenitor. Am zis: probabil. În realitate, nimeni nu știe niciodată ce idei trec prin capul unui scriitor, iar aceia care spun că știu sunt niște mincinoși.

Într-un târziu, auzi bătăi în ușă și bănuși că va trebui să împartă camera cu cîțiva dintre cei pe care îi văzuse pe hol. Într-adevăr, camera mai avea încă două paturi, deocamdată libere. Administratorul intră cu o găleată cu talas și, făcînd pe sprintenul, îl băgă în sobă, după care zise:

- Parcă s-a mai încălzit, nu? Un pic, așa...

Spuse acestea frecîndu-și palmele aparent mulțumit, dar în realitate, pentru a-și ascunde emoțiile și îndoiala. Căci se opri și, lăsînd la o parte orice prefăcătorie, strigă:

- Tovarășe scriitor, s-a întîmplat ceva! Cum să vă spun, n-aș vrea să mă înțelegeți greșit, oamenii aștia... Pe care i-ați văzut în hol. De fapt, fiecare vrea să vă spună cîte ceva, adică, înțelegeți, să nu luați asta drept o jignire, vrea, vor, adică au vrut să vă spună diferite aspecte din viața lor, ca să le scrieți în roman... Hi, hi, rîse și se opri deodată, mirîndu-se de stupiditatea rîsului său. Nu trebuie să vă alarmați, deocamdată am reușit să-i liniștesc. *Deocamdată*, zic. Adică, i-am trimis acasă, să scrie fiecare pe o hîrtie, scurt, despre ce e vorba și să o aducă mîine dimineață... Păi, cred că am procedat corect, nu? Dar dumneavoastră trebuie să plecați în noaptea asta, cît mai repede. Altminteri, cine știe în ce belea intrăm? Adică, să nu mă înțelegeți greșit, noi ne mîndrim cu faptul că ați venit în orașul nostru, și eu personal, știți foarte bine... Am telefonat la gospodăria comunală, ne trimite o sanie cu cai și... Tovarășul primar și-a dat aprobarea! Peste o oră aveți acceleratul, peste alte cinci sunteți la București, în mijlocul familiei... Lăsați, cu șezătoarea aceea aranjăm noi să iasă bine...

A doua zi, încă în zori, au început să sosească cei cu scrisorile. Unii intrau în primul schimb. Alții nici nu dormiseră toată noaptea. Femeile, mai ales, care prin firea lor sunt nerăbdătoare. Și așa mai departe. Administratorul a pus o măsută la intrare și, dîndărătul acesteia, primea hîrțile pe bază de semnătură într-un borderou. În sfîrșit, pe la orele zece, treaba era pe terminate. Totul a decurs în liniște, fără proteste sau îmbulzeală. Tanti Aneta a dus măsuta la locul ei, în camera șase, iar administratorul a legat hîrțile respective cu o sfoară și le-a depozitat la el în birou, pe o poliță, sau poate în vreun sertar.

(Din volumul de proză scurtă „Caii de curse sau cursele de cai”, depus la Editura Cartea Românească în 1987 și care n-a mai apărut nici pînă în ziua de azi.)

Ștefan Barabaș, *Înscriere la o școală medie de artă*